

Puhe kaupunginvaltuustossa

Vantaalla 17.11.2014

Tapani Mäkinen

Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Arvoisa puheenjohtaja,

hyvä valtuutetut

Vuonna 2011 kaupunginvaltuuston budjettikokouksessa päätimme, että "laaditaan kevään 2012 valtuustoseminaariin talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma, joka sisältää suunnitelman investointitasosta 10 vuodelle sekä investointien priorisoinnin". Tämän mainitun valtuuston yksimielisen kirjauksen myötä syntyneellä TVO-linjalla olemme tänäänkin budjettia käsittelemässä. Määrätietoinen talouden tervehdyttäminen on ollut meidän toimintalinjamme, kuitenkin varmistaen että laadukkaat palvelut voidaan turvata ja katse koko ajan tulevaan. Tämä valtuuston enemmistön hyväksymä toimintalinja näkyy nyt toistamiseen myös kaupunginhallituksen budjettiesityksessä valtuustolle.

Veikkaan että Vantaalla tehdään suomalaisen kuntakentän historiaa, eli kaupunginjohtajan budjettiesitys ei euroiltaan muuttunut lainkaan, siis jo toista vuotta peräkkäin. Paikallinen aviisi arveli sen johtuvan poliitikkojen kiireistä, eli siitä, että emme ehtineet budjettiin riittävästi paneutua. Mutta voin vakuuttaa, että ehkäpä paremmin siihen ei voisi paneutua. Tämä paneutuminenhan alkoi jo kevästä 2012 ja sen jälkeen, hyvässä vuorovaikutuksessa virkamiesten kanssa, olemme rinta rinnan vieneet Vantaata eteenpäin. Tästä saumattomasta ja luottamuksellisesta yhteistyöstä sekä ammattitaitoisesta valmistelusta haluankin kaupunginjohtajaa ja koko virkamieskuntaa kiittää. Kiitän myös kaupunginhallitusta ja koko valtuustoa tästä vastuullisesta ja paneutuvasta suhtautumisesta meidän vantaalaisten yhteisiin asioihin.

Kaupunginhallitus siis muutamien äänestyksien jälkeen hyväksyi budjetin euroiltaan muuttumattomana. Muutamia lisäyksiä ja tarkennuksia teksteihin luonnollisesti teimme. Muutaman niistä tässä yhteydessä mainitsen. Ei pelkästään julkisuudessa käydyn keskustelun johdosta, vaan tietoomme tulleiden viestien takia, päätimme pyytää selvityksen Vantaan lastensuojelun tilanteesta. Tämän selvityksen sosiaali- ja terveystoimi toimittaa kaupunginhallitukselle tammikuun loppuun mennessä ja mikäli selvitys osoittaa tarvetta toimenpiteisiin, niin niihin välittömästi myös ryhdytään.

Myös erityisesti koulujen käytössä olevien kiinteistöjen sisäilmaongelmat ovat keskusteluttaneet myös meitä vantaalaisia kuluneenkin vuoden aikana. Teimme tältä osin muutaman tarkennusehdotuksen toimialojen väliseen yhteistyöhön poistaaksemme kaikki mahdolliset epäilyt kiinteistöjemme käyttökunnon osalta. Kuten sanottua, Vantaalla on jokaisella ihmisellä oikeus työskennellä puhtaassa sisäilmassa, myös lasten!

Kaupunginhallitus painotti esityksessään myös erilaisia nuorten työllistymistä edistäviä toimia. Hyviä tuloksia tuottaneen Petra-hankkeen jatko myös ensi vuonna haluttiin varmistaa ja ensi vuoden aikana päätettiin selvittää nuorten työllisyyspalvelujen laajentamista alle 30-vuotiaille työttömille nuorille. Päätimme myös, että toisen asteen oppilaitoksissa lisätään yrittäjäyyskoulutusta ja selvitetään yrityskylän tapaisen toimintamallin käynnistäminen opetuksen tueksi perusopetuksessa.

Arvoisa puheenjohtaja,

Muutama sana myös kovasti muuttuvasta toimintaympäristöstämme. Maaliskuussa kaikkien eduskuntapuolueiden puheenjohtajat päättivät yhteisesti merkittävästä sote-uudistuksesta. Kuten tiedämme, viime perjantaina sote-uudistus liikahti merkittävästi eteenpäin, kun puolueet pääsivät sopimukseen lausunnolla olleen lain ongelmakohdista. Päätös, että jatkossa kunnat eivät voi olla sote-tuotantoalueita, on historiallisen merkittävä. Kun tähän saakka kunnilla on lähes yksiselitteisesti on ollut järjestämisvastuu kaikista eduskunnan päättämistä tehtävistä ja palveluista, jatkossa kaikki sosiaali- ja terveystoimen tehtävät ja vastuut siirretään sote-alueille ja niiden alla toimiville tuotantoalueille. Näin ollen myös meillä Vantaalla puolet budjettimme euroista, merkittävä määrä henkilökunnasta sekä vastuu kuntalaisille tärkeistä sosiaali- ja terveystoimen palveluista, siirtyy pois kaupungiltamme, eli valtuustolta.

Valtiovarainministeriössä viimeistellään juuri näillä hetkillä metropolilain pykälää, eli laki on lähdössä lausunnoille Helsingin seudun kuntiin vielä tämän viikon aikana ja tavoite on, että istuva eduskunta lain vielä hyväksyy. Tämän maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen ensisijaisesti keskittyvän uuden organisaation on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2017 alusta. Metropolivaalit toteutettaisiin huhtikuussa kuntavaalien yhteydessä.

Arvoisa puheenjohtaja,

On syytä korostaa, että sote-uudistuksen ehkä keskeisin edistysaskel on perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatio ja sosiaalipalvelujen saumaton niveltyminen terveystalouteen. Tämän myötä suomalaisille taataan laadukkaat palvelut myös tulevaisuudessa. Henkilökohtaisesti olisin toivonut vahvempaa ja selkeämpää roolia yksityisille palvelujen tuottajille, mutta tämä kokoomuksenkin kantana ollut näkemys, ei saanut parlamentaarissa työssä sijaa. Ratkaistavana on vielä lukuisa joukko erityisesti toimitiloihin, rahoitukseen ja henkilökunnan rooliin liittyviä kysymyksiä, joten ennen eduskunnan vaalikauden päättymistä, on myös soten osalta vielä paljon pohdittavaa. Toiveeni on, että päädyimme yksikanavaiseen rahoitukseen, joka voisi tulevaisuudessa tuoda kuntalaisille mahdollisuuden omiin valintoihin.

Meidät vantaalaiset päättäjät ja virkamiehet nämä tulevat ratkaisut pistävät myös töihin. Meidän tulee pohtia mikä on tulevaisuuden Vantaa. Jos ja kun meidän vastuultamme siirtyy näinkin merkittävä määrä meille aikaisemmin kuuluneita tehtäviä, tulee meidän keskittyä myös arvioimaan näiden päätöksien vaikutuksia. Itse totisesti toivon, että sote- ja metropolipäätökset eivät tarkoita määrässä lisää poliitikkoja ja virkamiehiä. On selvää, että uusia hallinnon tasoja tehtyjen ratkaisujen myötä syntyy. Mutta yksi näiden hankkeiden käynnistävänä voimana ollut tavoite on ollut kestävyysvajeen nujertaminen, joten totisesti toivon sen myös toteutuvan. Tässäkin asiassa on eduskunta vielä paljon vartijana.

Arvoisa puheenjohtaja, vielä muutama sana demokratiasta.

Luvalla sanoen hieman outoon valoon tulee demokratian näkökulmasta tehtyjen esitysten linjaukset. Sote-alueita ja niiden tuotantoalueitakin pienemmässä metropolihallinnossa tullaan valtuusto valitsemaan vaaleilla. Onkin kovin outoa, että sote-valmistelu ei ole pitänyt sisällään suorien vaalien järjestämistä. Mielestäni sitä tulisi vakavasti pohtia. Yhtälailla, on kovin outoa että kunnille jätetään "pankkiirina" toimimisen rooli. Toivoisin, että soten jatkolinjauksissa arvioitaisiin myös verotusoikeuden antaminen suoraan sote-alueille – näin ehkä yhdeltä osalta voitaisiin suoristaa typeriä turhia mutkia. Miksi näin? Vaikka Vantaa iso kaupunki onkin, omistajaohjauksen toteutuminen tahtomallamme tavalla tulevissa isoissa sote-organisaatioissa tulisi olemaan hyvin teoreettinen. Ehkäpä tässä olisikin paikka suoralle kansan vaikuttamiselle.

Ja jotta tämä ei olisi ihan niin selkeätä, tammikuussa tulemme vielä antamaan lausuntomme selvityshenkilöiden ehdotuksesta metropolialueen kuntarakenteista.

Arvoisa puheenjohtaja,

totisesti tässä vielä lopuksi rohkenen sanoa, että olisin toivonut vaalikauden alun yhden keskeisimmän tavoitteen toteutuvan, eli kuntauudistuksen. Ehkäpä olisimme selvinneet enemmän suomalaisella ja vähemmän byrokraattisella tavalla varmistamaan suomalaisten palvelut. Mutta politiikka on politiikkaa, siihen osaltaan kuuluu myös se, että jos et saa mitä haluat, pitää haluta sitä mitä saat.